

tums Litauen / Ch.S. Stang. Oslo: I kommisjon hos Jacob Dybwad, 1935. Tafel II (факсімiле).

26. **Kodeks** dyplomatyczny katedry i diecezji Wileńskiej... S. 235.

27. **Археографический** сборник документов, относящихся к истории Северо-Западной Руси... С. 3–4 (№ 4).

28. Там жа. С. 4 (№ 6).

29. Там жа. С. 4.

30. **Jaworski, R.** Z najdawniejszych dokumentów... S. 113–114 (№ 6).

31. **Археографический** сборник документов, относящихся к истории Северо-Западной Руси... С. 28–29 (№ 16).

32. **Акты**, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. Т. 1: 1310–1506. Санкт-Петербург: Археографическая комиссия, 1846. С. 105 (№ 85); **Литовская Метрика**. Отдел I, ч. I: Книги записей, т. 1 / [редактор И.И. Лаппо]. Санкт-Петербург: Императорская археографическая комиссия, 1910. Стб. 393–395 (№ 84). (Русская историческая библиотека; т. 27); **Lietuvos Metrika**. Knyga Nr. 4: (1479–1491): Užrašymų knyga 4 / Parengė L. Anužytė. Vilnius: Žara, 2004. P. 118 (№ 84).

33. **Archiwum** ksiąg Lubartowiczów Sanguszków... S. 239–240 (№ 137).

Клімаў І.П. (Мінск)

ДА ПЫТАННЯ АБ АТРЫБУЦЫІ І ДАТАВАННІ СЛУЦКАГА ЕВАНГЕЛЛЯ XVI ст.

Раптоўна знойдзенае ў 2000-х гг. у Беларусі царкоўнаславянскае рукапіснае Евангелле XVI ст., якое доўгі час захоўвалася ў Слуцку і лічылася страчаным з 1940-х гг., прыцягнула ўвагу шырокіх колаў грамадскасці да цікавага помніка беларускага пісьменства. Вынікам гэтага стала электронная публікацыя Слуцкага Евангелля, ажыццёўленая ў 2008 г. супольнымі намаганнямі спецыялістаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі (НББ) і Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Слуцкае Евангелле паводле зместу ўяўляе сабой службовы тэтр, забяспечаны разбіўкай на чытанні (перыкопы ці зачалы) і богаслужэбнай рубрыкацыяй, якая дазваляе выкарыстоўваць тэкст для літургіі. У гэтых мэтах пачатак і канец евангельскага чытання

Ў рукапісе адзначаны кінавар'ю, якой таксама часта падаецца назва чытання (на які дзень тыдня ці свята), а на палях або паміж радкоў выпісваецца богаслужэбны інцыпіт. Склад тэкстаў рукапісу звычайны для службовых тэтраў XVI ст.: кожнаму з чатырох Евангелляў папярэднічаюць традыцыйныя прадмовы (відаць, з Тлумачальнага Евангелля балгарскага архібіскупа Феафілакта) і пералік царкоўных раздзелаў з кароткімі загаловаўкамі, якія адлюстроўваюць змест. Кожнае Евангелле заканчваецца традыцыйнай кароткай прыпіскай кінавар'ю, дзе падаюцца звесткі пра лік вершаў ды гістарычную эпоху, у якую было напісана Евангелле. Рукапіс завяршаюць дадатковыя тэксты, што звычайна змяшчаліся ў службовых тэтрах: меналогій (саборнік) і некалькі паказальнікаў царкоўных чытанняў (у т. л. сінксара). Відаць, усе гэтыя паказальнікі, як і богаслужэбныя інцыпіты ў тэкстах Евангелляў, былі перапісаны паводле пратографа, а не ўпісаны стваральнікам рукапісу самастойна.

У рукапісе маюцца пустыя аркушы: па 4 т. зв. вокладачныя аркушы ў пачатку і ў канцы кодэкса (яны ўпляталіся адмыслова з мэтай пазбегнуць пэцкання тэксту) і старонкі перад кожным Евангеллем і перад некаторымі прадмовамі (усяго 6 чыстых аркушаў і 4 з няпоўным тэкстам). На гэтых аркушах меркавалася змясціць мініяцюры [1]. Відавочна, рукапіс збіраўся прыгожа ілюмінаваць (пра гэта сведчаць маляўнічыя застаўкі і ініцыялы, шырокае выкарыстанне кінавары ў тэксце). Евангельскі тэкст напісаны выразным, добрачытэльным почыркам, высокімі літарамі, блізкімі да ўстава [2]. Відавочна, рукапіс ствараўся на заказ зможнай асобы, аднак праца чамусьці не была даведзена да канца.

Прыцягвае ўвагу пытанне аб датаванні і аtryбуцыі рукапісу, узнятае, але фактычна не вырашанае ў электроннай публікацыі. Нягледзячы на некаторыя сумненні, выдаўцы не адважыліся аспрэчыць погляд на дату і ўмовы стварэння рукапісу, што склаўся ў клерыкальных колах, і аднеслі яго з'яўленне да 1581 г., а стваральнікам палічылі юнака – слуцкага князя Юрыя III Юр'евіча з роду Алелькавічаў (1559–1586) [3]. На іх думку, малады князь не толькі ўласнаручна перапісаў рукапіс, але і выступіў яго ілюмінатарам [4]. Здаецца, што такія погляды не зусім дакладныя і грунтоўныя на некрытычным успрыманні ненадзейных сведчанняў.

У пачатку кодэкса на адным з пустых вокладачных аркушаў маецца яўна пазнейшы запіс на старабеларускай мове, які паведамляе, што князь Юры ў 1582 г. уласнаручна перапісаў рукапіс: «*Не чѣдисе благоразъсѣдѣтелное Читателю сее Светое Еуѣгеліе, которое самъ Светое памети Юрѣи Юрѣевичъ Олелѣкѣ Кнѣжа Блѣгочестивое Слуцкое Року: бжогѣ 1582: самъ своею Рѣкою власною переписавъ. Что починаеть золотомъ, А даліе простимъ черниломъ" и минѣю, бо тое оучинилосе не ѿ скѣпости. Але ѿ ревности великой ко блѣгочестію светомѣ, дабы такое переписмо скоро до скѣткѣ своего прійшло; а зновѣ Оутаеваючи пращи свои и кошты предъ члѣвѣки; тое тотъ Кнѣзь Оучинивъ ѿкъ мисмѣ частѣ тамъ бывали, и видали и слышали. А наивенце" что оуже и хороба приближаласѣ; и тѣрбаціѣ речи посполитой оукоротили жизнь тое кнежѣти, оумерь 1586; погребень в" Слѣцкѣ в" Собор"ной Оуспеніе Пресветіѣ Бѣго Матере Цркви Оу праваго крилоса положень».* Лічбы ў арыгінале запісаны кірыліцай (гл. таксама [5]). Почырк гэтага запісу стылізаваны пад старажытны паўустаў, але ён наўрад ці даўнейшы за XIX ст. Бібліёграф Л.І. Станкевіч палічыла запіс сапраўдным і датавала яго мяжой XVI–XVII стст. [6], чаму прычыць не толькі няўпэўнены почырк, якім зроблены запіс, але і выкарыстанне знака пераносу слоў (у выглядзе =). Такі знак звычайна ўжываўся ў друкаваных выданнях (прычым у XVI ст., здаецца, толькі ў заходнеэўрапейскіх, але яшчэ не кірылічных). У адным месцы ён пастаўлены недарэчна, пасля кропкі з коскай, частае выкарыстанне якой таксама здаецца неапраўданым. Ужыванне ў прыназоўніку/прыстаўцы *отъ/от-* літары *о*, а не *ѿ* (як за два словы перад тым у прыназоўніку *ѿт*) падаецца малаверагодным для старабеларускага пісьменства XVI ст. Здзіўляе непазядоўнасць у выкарыстанні тытла пры запісе поміна *свѣта*: у першым радку *корань блѣг-* у слове *блѣгоразъсѣдѣтелное* напісаны без кантракцыі, але ў іншых месцах запісу ён кантрактуецца (*блѣгочестивое*, *блѣгочестію*). Яшчэ больш здзіўным здаецца рэгулярнае напісанне без кантракцыі слова і *кораня свѣт(ый)*. Ва ўсіх кантэкстах гэта тыповае поміна *свѣта*: *Светое памети, Светое Еуѣгеліе, ко блѣгочестію светому, Пресветія ... Цркви*.

У цэлым лексіка запісу ўражае змяшэннем царкоўнаславянізмаў, паланізмаў і лацінізмаў, чаго цяжка чакаць ад праваслаўнага

святара XVI ст. Хутчэй можна падумаць, што пісаў уніят, асабліва калі сустракаецца зусім нечакана «царква Багамацеры» (з акрэсленнем «Успення Прэсвятной») замест больш уласцівай для праваслаўных той эпохі «царквы Багародзіцы».

Але галоўным доказам неаўтэнтычнасці запісу з'яўляюцца лінгвістычныя хібы. У 20 радках сустрэлася нямала моўных недарэчнасцей, якія робяць немагчымым узнікненне тэксту ў XVI–XVII стст. Перш за ўсё, бянтэжыць форма *благоразъсудителное Читателю*, дзе зваротак стаіць у клічным склоне, а залежны ад яго прыметнік або ў родным склоне (прыметнік павінен дапасоўвацца да вакатыву ў назоўным склоне, як, напрыклад, у царкоўнаславянскім тэксце 1681 г.: *о, благоразсудителный внимателю* [7]), або распасаваны з ім у родзе. Немагчымай з'яўляецца фіналь *-сти* ў форме *кнеже^сти* (калі гэта не апіска). Падарэннае выклікае і слова *переписмо* – рутэнізаваны паланізм (прыстаўка *пере-*), менавіта ў такой форме яно невядома ні старабеларускім (там адзначаецца *преписанье, препись, преписати, преписовати* [8]), ні ў форме *przepismo* польскім помнікам (там адзначаецца *przepis, przepisać* [9]). Нарэшце, недарэчным здаецца выкарыстанне выразу *рукою власною* ў значэнні «асабіста», які ўяўляе сабой старабеларускую актавую формулу (запачычаную з польскай мовы), што мела значэнне «асабісты подпіс» [10].

На падставе ўсіх гэтых моўных і арфаграфічных недарэчнасцей даводзіцца лічыць гэты запіс несапраўдным для XVI–XVII стст. і прызнаць яго пазнейшай фальсіфікацыяй, хутчэй за ўсё XIX ст. Стваральнік запісу быў знаёмы з польскай, старабеларускай і царкоўнаславянскай мовамі і пісьменствам, хаця і не вельмі добра. Таксама ў яго арфаграфіі сустракаецца мноства ўкраінізмаў (блытаніна літар *и/і* з *ы*, ужыванне *і* на месцы *ѣ: dalle*). Можна меркаваць, што запіс выканаў уніят-царкоўнік, што перайшоў пасля 1839 г. у праваслаўе, і, магчыма, ураджэнец Украіны ці Берасцейшчыны.

Адзін з праваслаўных царкоўнікаў, што бачыў рукапіс у 1864 г., паведамляе пра адлітую срэбную шыльду, нібыта замацаваную на абкладзе кодэкса, хаця пазнейшыя назіральнікі ні шыльды, ні нават яе слядоў на вокладцы не знаходзілі. На гэтай шыльдзе меўся тэкст, які быў працытаваны выдавочнікам у рускай арфаграфіі: «*Сіе святое Евангеліе рукою власною Юрій Юрьевич*

Олелько, княжа слуцкое, во имя Пресвятыя Живоначальныя Троицы, Отца, і Сына і Св. Духа, вечными часы, до С[луцкого] М[онастыря] благочестиваго архимандріи Слуцкой, для вечнаго богомолія і спасенія души своея, во незабытнюю память прародителей своихъ К.[нязей] С.[луцких], родителей, самаго себя Анно 1581 выписать, року Р. Х. 1582 г. іюня 4 дня надать» [11]. Гэты тэкст часткова паўтарае асноўныя звесткі разгледжанага запісу (з тымі самымі стылістычнымі недарэчнасцямі – выраз *рукою власною*), але ў ім назіраецца нязвычайнае афармленне дат, у прыватнасці, іх адлік паводле Нараджэння Хрыстова (ды яшчэ побач з лацінізмам *Анно*), а не паводле стварэння свету, як гэта было прынята ў праваслаўных кніжнікаў ВКЛ. Для праваслаўных другой паловы XVI ст., усхваляваных каляндарнай рэформай папы рымскага Рыгора XIII, увядзенне якой прыпадае якраз на 1582 г., такое афармленне дат выглядае нетыповым. Міфічная шыльда, нават калі яна і сапраўды існавала на кодэксе Слуцкага Евангелля, здаецца такой самай фальсіфікацыяй, як і папярэдні запіс на яго пачатковых старонках.

Відаць, увесь запіс быў падагнаны пад больш даўнюю прыпіску (паводле почырку, магчыма XVI – пачатак XVII ст.), якая цяпер успрымаецца як подпіс аўтара запісу. Апошнія слова ў радку *положень* адрозніваецца паводле почырку ад усяго астатняга запісу (хаця б ад папярэдняга слова *крилоса*) і яўна з’яўляецца часткай наступнай прыпіскі, ва ўсялякім выпадку, яно ідэнтычнае з ёй паводле почырку [12]. Паводле зместу прыпіска ўяўляе сабой сведчанне (магчыма, у сувязі з укладам дадзенага Евангелля) нейкага слуцкага святара Малафея: *«свѣдчимъ многогрѣшныи попъ Малахвѣи светое варвары в слуцку кнежети с: п. духовный оцъ»*. Калі гэта прыпіска сапраўдная, то яна можа ўказаць на тое, што рукапіс з даволі ранняга часу знаходзіўся ў Слуцку. У прыпісцы загадкава выглядаюць скарачэнні *с: п.* Іх можна інтэрпрэтаваць як *светлое* (ці *светобливое* або *светое*) *пamети* – падобны ўстойлівы выраз трапляўся ў старабеларускім пісьменстве ў якасці «тытула пры ўспаміне памерлых высокапастаўленых асоб» [13]. У такім выпадку *многогрешный поп Малахвей* атрымліваецца духоўнікам памерлага Юрыя III Алелькавіча, а сама прыпіска (але не запіс!) паходзіць з другой паловы 1580-х – 1590-х гг., калі па-

мяць пра юнака яшчэ была жывая і на гэта было дарэчы спасылацца ў сітуацыі сведчання.

Каб убачыць, як сапраўды выглядалі ў XVI ст. кніжныя запісы святароў і манахаў слуцкіх манастыроў, дастаткова нямногіх прыкладаў. У сапраўдным слуцкім Евангеллі (цяпер захоўваецца ў Расійскай дзяржаўнай бібліятэцы, фонд 205, № 27), якое было перапісана ў 1539 г. на заказ слуцкага князя Юрыя Сямёнавіча ў Слуцкім манастыры Цудатворца Міколы на Морачы, маецца на ступны запіс, зроблены перапісчыкам (арк. 6): «*В лѣто 7 тисѣщи 47 индикта 11 написано и справлено бы сие еугліе накладом блговѣрного князя Юрья Семеновича Слуцк к оухвале господу бгу ... оу отчине их мдсти в Слоуцкоу на замку ... А писал мно грѣшный рабъ бжій пречистьскій копыльскій Василей в монастыри великого чюдотворца Хва Николы на Морочи <...>*». Лічбы ў арыгінале запісаны кірыліцай (цытуецца паводле: [14]). У іншым слуцкім Евангеллі 1501 г., якое таксама захоўваецца ў Расійскай дзяржаўнай бібліятэцы (фонд 344, збор Шыбанавы, № 92), запіс перапісчыка мае наступны выгляд: «*В лѣто 8е тисѣщи 10е индикт 4 дек. 9 на пѣть стыѣ Ник. написана бы сіа книга глаголемаѣ еугліе повелением архимандрита Аврамиѣ настоѣтелѣ стыѣ живоначальныѣ Троца бгомъ спасаемаѣ града Слоуцка, роукою мно грѣшнаѣ и хужжышаѣ всех последнаѣ во иноцѣх сценноинока Антониа прозываема крицка крылошанина Лаврашова монастыряѣ <...>*». Лічбы ў арыгінале запісаны кірыліцай (цытуецца паводле: [15]). Як бачна, у абодвух запісах зусім ці амаль няма паланізмаў, цалкам адсутнічаюць лацінізмы, затое шмат царкоўнаславянізмаў, усе поміна сабра рэгулярна і паслядоўна кантракуюцца, а датаванне вядзецца паводле візантыйскай традыцыі (ад стварэння свету і з указаннем індыктаў), як гэта было ўласціва праваслаўнаму царкоўнаславянскаму пісьменству Беларусі і Украіны XVI ст. Калі б святар у Слуцку сапраўды ў 1582 г. рабіў памятны запіс на рукапісе, ён хутчэй за ўсё мусіў бы адлюстравач гэтыя асаблівасці, а якраз яны і адсутнічаюць у запісе Слуцкага Евангелля.

Сабраныя бібліёграфам НББ Л.І. Станкевіч даныя дазваляюць інакш падысці да пытання аб часе ўзнікнення і асобе стваральніка Слуцкага Евангелля. Так, яна высветліла, што кодэкс напісаны на

заходнееўрапейскай паперы (з Італіі і Францыі), якая амаль не сустракаецца ва ўсходнеславянскіх рукапісах. Яе філіграні датуюцца каля 1514–1522 гг. [16], што на фоне дат 1581–1582 гг. робіць паперу даволі заляжалай для заможнага князя, асабліва калі ўлічыць, што кнігу меркавалася маляўніча ілюмінаваць. Яшчэ цяжэй пераканаўча вытлумачыць, чаму сын радавітага магната на «вечны ўпамін душы» сваіх продкаў, бацькоў і самога сябе (як паведамляе загадкавая шыльда на вокладцы) уклаў не да канца ілюмінаваны рукапіс. Праўда, якраз гэтую акалічнасць і намагаецца абмысліць, даводзячы, што князь гэтак рупліва працаваў у дабрачцівым запале, што яму нават не было калі аздабляць апошнія часткі рукапісу «золатам» (а чаму гэтага не загадалі зрабіць яго заможныя бацькі пасля смерці сына?). Відаць, аўтар запісу сутыкнуўся з праблемай, як недакончаны ў ілюмінаванні рукапіс можа належаць прадстаўніку заможнага магнатскага роду, і сваім паведамленнем хацеў пераканаўча вытлумачыць гэта. У спалучэнні з прафесійным, выразным почыркам перапісчыка, нязменным на працягу ўсяго рукапісу [17], амаль немагчыма, каб яго стваральнікам з'яўляўся малады спадкаемец заможнага князя, які змарнаваў юнацкія гады на майстэрскае авалодванне манументальным пісьмом. Яшчэ цяжэй вытлумачыць, дзе і як ён за кароткі час гэтак выдатна навучыўся майстэрству ілюмінацыі рукапіснай кнігі.

Больш абгрунтаваны здаецца меркаванне аб тым, што перапіска і ілюмінацыя Слуцкага Евангелля былі выкананы вопытным перапісчыкам (ці перапісчыкам і ілюмінатарам) у першай палове XVI ст. (магчыма, у 1520-я гг.) на заказ, які застаўся, відаць, неаплачаны ці аплачаны не цалкам (таму рукапіс ілюмінаваны толькі часткова). Аднак пакуль няясна, ці быў кодэкс напісаны менавіта ў Слуцку або яго ваколіцах і нават наогул на Беларусі. Гэта маглі б праясніць моўныя асаблівасці помніка, аднак сабраныя выдаўцамі звесткі на гэты конт няпоўныя і павярхоўныя. З іх вынікае, што ў мове помніка прысутнічаюць толькі некаторыя ўсходнеславянскія рысы, а яркая беларускіх асаблівасцей увогуле амаль не адзначана (толькі два сумніўныя прыклады аканя на 510 старонак тэксту, якія могуць быць апіскамі) [18]. Мова помніка патрабуе новага, больш уважлівага разгляду, што дазволіць зрабіць кваліфікаваную выснову аб месцы яго перапісвання і праграфе рукапісу.

Увесь жа выкладзены ў запісе і на шылдзе эпізод з перапіскай і ўкладаннем рукапісу дабрачцівым слуцкім князем у Слуцкую царкву ў 1582 г. здаецца фіктыўным. Відаць, ён узнік у 1860-х гг., калі ва ўмовах антырасійскага паўстання на Беларусі старажытнаму помніку, які захоўваўся ў Слуцку, пагражаў вываз ці канфіскацыя. Менавіта тады і мог узнікнуць запіс, які мусіў надзейна замацаваць (у вачах расійскіх улад ці вайскоўцаў) помнік у Слуцкай царкве. Да стварэння запісу быў прыцягнуты былы уніят (верагодна, ён паходзіў з Берасцейшчыны або Украіны), які ў пэўнай ступені ведаў польскую і старабеларускую мовы. Магчыма, лепшага спецыяліста сярод царкоўнікаў Слуцка на той момант не знайшлося.

Электроннае выданне помніка дапаможа далейшым росшукам матэрыялаў па гісторыі ўзнікнення і бытавання каштоўнага і маладасяжнага помніка беларускай мінуўшчыны. Застаецца спадзявацца, што публікацыя прыцягне ўвагу самых розных спецыялістаў для кваліфікаванага заключэння наконт паходжання і дакладнага датавання Слуцкага Евангелля XVI ст.

ЛІТАРАТУРА

1. **Станкевіч, Л.І.** Кадыкалагічнае апісанне Слуцкага Евангелля / Л.І. Станкевіч // Слуцкае Евангелле [Электронны рэсурс]: беларускі рукапіс XVI ст. / складальнік Т.І. Рошчына. Мінск, 2008. 1 электронны аптычны дыск (CD-ROM).

2. **Станкевіч, Л.І.** Слуцкае Евангелле (XVI ст.) як помнік кніжнай культуры Беларусі / Л.І. Станкевіч // Беларуская кніга ў кантэксце сусветнай кніжнай культуры: зборнік навуковых артыкулаў: [у 2 ч.]. Мінск, 2006. Ч. 1. С. 47.

3. Там жа. С. 45–48; **Станкевіч, Л.І.** Кадыкалагічнае апісанне Слуцкага Евангелля... CD-ROM; **Паляшчук, Н.В.** Слуцкае Евангелле 1581 г.: вынікі даследавання / Н.В. Паляшчук // Дыялекталогія і гісторыя беларускай мовы: матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцыі, Мінск, 15–16 красавіка 2008 г. / [навуковыя рэдактары: Л.П. Кунцэвіч, Н.В. Паляшчук]. Мінск, 2008. С. 55–58.

4. **Станкевіч, Л.І.** Кадыкалагічнае апісанне Слуцкага Евангелля... CD-ROM; **Станкевіч, Л.І.** Слуцкае Евангелле (XVI ст.)... С. 48.

5. Там жа. С. 44–45.

6. Там жа; **Станкевіч, Л.І.** Кадыкалагічнае апісанне Слуцкага Евангелля... CD-ROM.

7. **Словарь** русского языка XI–XVII вв. Москва, 1975. Вып. 1 / под редакцией Р.И. Аванесова. С. 214.
8. **Гістарычны слоўнік** беларускай мовы / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі: [пад рэдакцыяй А.М. Булыкі]. Мінск, 2008. Вып. 28. С. 100–101.
9. **Słownik** staropolski. Wrocław [et al.], 1974. T. 7. S. 164–165; **Słownik** Półszczyzny XVI wieku / Polska Akademia Nauk. Warszawa, 2004. T. 32. X. 521 s.
10. **Гістарычны слоўнік** беларускай мовы... 1984. Вып. 4. С. 22–23.
11. **Станкевіч, Л.І.** Кадыкалагічнае апісанне Слуцкага Евангелля... CD-ROM; **Станкевіч, Л.І.** Слуцкае Евангелле (XVI ст.)... С. 45.
12. Там жа. С. 48.
13. **Гістарычны слоўнік** беларускай мовы... 2003. Вып. 23. С. 416.
14. **Галенчанка, Г.Я.** Невядомыя і малавядомыя помнікі духоўнай спадчыны і культурных сувязей Беларусі XV — сярэдзіны XVII ст. / Г.Я. Галенчанка. Мінск: Беларуская навука, 2008. С. 99.
15. Там жа. С. 98.
16. **Станкевіч, Л.І.** Кадыкалагічнае апісанне Слуцкага Евангелля... CD-ROM; **Станкевіч, Л.І.** Слуцкае Евангелле (XVI ст.)... С. 45–47.
17. Там жа. С. 47–48.
18. **Паляшчук, Н.В.** Аб мове Слуцкага Евангелля / Н.В. Паляшчук, Э.В. Ярмоленка, Г.У. Федарэнка // Слуцкае Евангелле [Электронны рэсурс]: беларускі рукапіс XVI ст. / складальнік Т.І. Рошчына. Мінск, 2008. 1 электронны аптычны дыск (CD-ROM).

Цітавец А.І. (Мінск)

РУКАПІСЫ НАШЧАДКАЎ ТАТАРАЎ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА Ў КАЛЕКЦЫЯХ СВЕТУ

У Цэнтральнай навуковай бібліятэцы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі (ЦНБ НАН Беларусі) вядзецца навукова-даследчая работа па вывучэнню рукапісаў нашчадкаў татараў Вялікага княства Літоўскага (ВКЛ). Сабрана і прааналізавана інфармацыя пра ўсе захаваныя рукапісы, складзена база даных з навуковым апісаннем кніг, рыхтуецца зводны каталог татарскіх рукапісаў з дзяржаўных кнігазбораў Беларусі. Мэтай дадзенай публікацыі з’яўляецца выяўленне колькасці татарскіх рукапісаў, якія захоўваюцца ў айчынных і замежных калекцыях.